

Obsadzanie stanowisk prokuratorskich w drodze konkursu w trybie art. 14b ustawy o prokuraturze¹

BOGDAN MYRNA

Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu

I

Do prokuratury wkroczył konkurs, a właściwie konkursy na wszystkie stanowiska prokuratorskie. Stało się to za sprawą art. 14b ustawy o prokuraturze². Z przedmiotowego artykułu ustawy o prokuraturze wy-

¹ Na temat nowego modelu prokuratury w Polsce pisałem w publikacjach: *Zmiany w modelu funkcjonowania prokuratury w Polsce*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” XXIII, red. L. Bogunia, Wrocław 2008, s. 207 nn. oraz: *W obronie prokuratur apelacyjnych*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” XXVI, red. L. Bogunia, Wrocław 2010, s. 187 nn.

² Przepis ten stanowi mianowicie:

— w ust.1. „W razie utworzenia stanowiska prokuratora lub zwolnienia się tego stanowiska Prokurator Generalny niezwłocznie obwieszcza o wolnym stanowisku prokuratorskim w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, chyba że obsadzenie tego stanowiska następuje w drodze przeniesienia służbowego prokuratora równorzędnej prokuratury”.

— w ust. 2. „Każdy, kto spełnia warunki do objęcia stanowiska prokuratora, może zgłosić swoją kandydaturę na jedno wolne stanowisko prokuratorskie w ciągu miesiąca od obwieszczenia, o którym mowa w ust. 1”.

— w ust. 3. „Kandydaturę zgłasza się prokuratorowi okręgowemu — gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej, prokuratorowi apelacyjnemu — gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora prokuratury okręgowej albo prokuratora prokuratury apelacyjnej, Prokuratorowi Generalnemu — gdy zgłoszenie dotyczy

nika, iż mamy do czynienia wręcz — jak słusznie stwierdza A. Herzog

stanowiska prokuratora Prokuratury Generalnej, Ministrowi Obrony Narodowej — gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury oraz Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej — gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu”.

— w ust. 4. „Jeżeli swoją kandydaturę zgłasza osoba, która nie spełnia warunków do objęcia stanowiska prokuratora, o których mowa w art. 14 ust.1 pkt 3–7 albo art. 14 ust. 2, albo zgłoszenie nastąpiło po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, lub nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 11 ust. 2 i 2a właściwy prokurator, Minister Obrony Narodowej albo Prezes Instytutu Pamięci Narodowej zawiadamia zgłaszającego o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, podając przyczynę. Osoba, której zgłoszenie pozostawiono bez rozpatrzenia, może w terminie 7 dni złożyć pisemne zastrzeżenie. Jeżeli właściwy prokurator, Minister Obrony Narodowej albo Prezes Instytutu Pamięci Narodowej nie uwzględni zastrzeżenia, niezwłocznie przekazuje je wraz ze zgłoszeniem Krajowej Radzie Prokuratury. W przedmiocie pozostawienia zgłoszenia bez rozpatrzenia rozstrzyga Krajowa Rada Prokuratury”.

— w ust. 5. „Prokurator okręgowy, po stwierdzeniu spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia złożonego w terminie oraz stwierdzeniu spełnienia przez kandydata warunków do objęcia stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej, przedstawia jego kandydaturę kolegium prokuratury okręgowej, wraz z oceną kwalifikacji sporządzoną przez wyznaczonego prokuratora prokuratury okręgowej”.

— w ust. 6. „Prokurator apelacyjny, po stwierdzeniu spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia złożonego w terminie oraz stwierdzeniu spełnienia przez kandydata warunków do objęcia stanowiska prokuratora prokuratury okręgowej albo prokuratora prokuratury apelacyjnej, przedstawia jego kandydaturę kolegium prokuratury apelacyjnej wraz z oceną kwalifikacji sporządzoną przez wyznaczonego prokuratora prokuratury apelacyjnej”.

— w ust. 7. „Prokurator Generalny, po stwierdzeniu spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia złożonego w terminie oraz stwierdzeniu spełnienia przez kandydata warunków do objęcia stanowiska prokuratora Prokuratury Generalnej, zarządza sporządzenie oceny kwalifikacji kandydata przez wyznaczonego prokuratora Prokuratury Generalnej”.

— w ust. 8. „Minister Obrony Narodowej, po stwierdzeniu spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia złożonego w terminie oraz stwierdzeniu spełnienia przez kandydata warunków do objęcia stanowiska prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury, zarządza sporządzenie oceny kwalifikacji kandydata przez wyznaczonego prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej”.

— w ust. 9. „Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, po stwierdzeniu spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia złożonego w terminie oraz stwierdzeniu spełnienia przez kandydata warunków do objęcia stanowiska prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej —

— z „rewolucyjną”³ zmianą w zakresie zarówno sposobu, jak i trybu obsadzania wolnych stanowisk prokuratorskich, w odniesieniu do wszystkich pionów (szczebli) prokuratury. Nowy i jakże konieczny sposób oraz tryb obsadzenia wolnych stanowisk prokuratorskich dotyczy więc prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (tzn. stanowisk: prokuratora prokuratury rejonowej, prokuratora prokuratury okręgowej, prokuratora prokuratury apelacyjnej oraz prokuratora Prokuratury Generalnej — art. 14b ust. 3 ustawy, prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury — art. 14b ust. 3 ustawy, a także prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — art. 14b ust. 3 ustawy). W tym miejscu należy również podzielić pogląd A. Herzoga, iż „dotychczasowe uprawnienia Prokuratora Generalnego [dotyczące omawianej kwestii — dop. B.M.] o charakterze dyskrecjonalnym zastąpiono mechanizmem analogicznym do sposobu obsadzania wolnych stanowisk sędziowskich, przewidzianym w prawie o ustroju sądów powszechnych [w art. 56–60 u.s.p. — dop. B.M.]”⁴.

W myśl art. 14b ust. 1 ustawy o prokuraturze obsadzenie wolnego stanowiska prokuratorskiego może dotyczyć nowo utworzonego stanowiska prokuratora albo zwolnionego stanowiska prokuratora. Należy jednakże dodać, iż obsadzenie któregośkolwiek z tychże wolnych stanowisk prokuratorskich nie może nastąpić, gdy obsadzono je (zgodnie tak-

Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zarządza sporządzenie oceny kwalifikacji kandydata przez wyznaczonego prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej”.

— w ust. 10. „Prokurator okręgowy oraz prokurator apelacyjny przedstawiają Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydatów na stanowiska odpowiednio prokuratorów prokuratury rejonowej albo prokuratury okręgowej lub apelacyjnej wraz z opiniami odpowiednio kolegium prokuratury okręgowej albo kolegium prokuratury apelacyjnej wraz z ocenami sporządzonymi przez wyznaczonych prokuratorów”.

— w ust. 11. „Prokurator Generalny, Minister Obrony Narodowej i Prezes Instytutu Pamięci Narodowej przedstawiają Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydatów na stanowiska odpowiednio prokuratorów Prokuratury Generalnej, prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury albo prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wraz z opiniami oraz ocenami kwalifikacji sporządzonymi przez wyznaczonych prokuratorów”.

³ A. Herzog, *Nowelizacja ustawy o prokuraturze. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 60.

⁴ *Ibidem*.

że z treścią art. 14b ust. 1 ustawy o prokuraturze) w drodze przeniesienia służbowego prokuratora równorzędnej prokuratury.

Obsadzenie wolnego stanowiska prokuratorskiego, o czym wcześniej wspomniano, następuje w trybie swego rodzaju konkursu⁵. Konkurs ten, zgodnie z treścią art. 14b ust. 1 komentowanej ustawy, powinien być poprzedzony zamieszczeniem ogłoszenia (niezwłocznym obwieszczeniem o wolnym stanowisku prokuratorskim przez Prokuratora Generalnego) w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. W myśl zaś art. 14b ust. 2 ustawy o prokuraturze w terminie zawitym jednego miesiąca od obwieszczenia (a zatem w terminie miesiąca od daty publikacji ogłoszenia o wolnym stanowisku prokuratorskim) każdy, kto spełnia warunki formalne do objęcia takiego stanowiska prokuratorskiego, może zgłosić kandydaturę, ale tylko na jedno wolne stanowisko. A zatem zgodnie z art. 14b ust. 2 ustawy o prokuraturze początek biegu miesięcznego terminu do zgłoszenia kandydatury na stanowisko prokuratorskie jest wyznaczony datą publikacji obwieszczenia Prokuratora Generalnego w „Monitorze Polskim”. Oczywiście o wolnym stanowisku prokuratorskim nie obwieszcza się, gdy obsadzenie takiego stanowiska następuje — o czym stanowi art. 14b ust. 1 omawianej ustawy — w drodze przeniesienia służbowego prokuratora równorzędnej prokuratury.

W art. 14b ust. 3 ustawy o prokuraturze wymienia się podmioty, którym należy zgłosić kandydaturę. Podmioty te (tzn. prokurator okręgowy

⁵ Przyjęte rozwiązanie jest mechanizmem analogicznym do sposobu obsadzania wolnych stanowisk sędziowskich zgodnie z treścią art. 56 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2001 r., Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.). Przepis art. 56 stanowi mianowicie co następuje: § 1 „Minister Sprawiedliwości, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego, potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami powszechnych sądów, przydziela nowe stanowiska sędziowskie poszczególnym sądom”; § 2 „W razie zwolnienia stanowiska sędziowskiego prezes sądu, w którym stanowisko zostało zwolnione, zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości, który, w oparciu o kryteria wymienione w § 1, przydziela stanowisko do danego albo innego sądu, względnie stanowisko znosi”; § 3 „O każdym wolnym stanowisku sędziowskim Minister Sprawiedliwości niezwłocznie obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”; § 4 „O wolnym stanowisku nie obwieszcza się, jeżeli jego obsadzenie następuje w drodze przeniesienia służbowego sędziego równorzędnego sądu”.

— gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej; prokurator apelacyjny — gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora prokuratury okręgowej albo apelacyjnej; Prokurator Generalny — gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora Prokuratury Generalnej; Minister Obrony Narodowej — gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury, oraz Prezes Instytutu Pamięci Narodowej — gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu) „dokonują wstępnej kontroli formalnej zgłoszenia pod względem spełniania wymogów określonych w ustawie [o prokuraturze — dop. B.M.] dla objęcia stanowiska prokuratora danego szczebla, a także dotrzymania terminu do zgłoszenia kandydatury”⁶. Wymogi te (i warunki formalne), o których mowa w art. 14b ust. 4 ustawy o prokuraturze, zostały w istocie określone przez ustawodawcę w art. 14 ust. 1 pkt 3–7, art. 14 ust. 2, art. 14b ust. 2 i art. 11 ust. 2 i 2a tejże ustawy⁷. Z art. 14 b ust. 4 omawianej ustawy wynika także, iż w wypadku oceny negatywnej zgłoszenie pozostawia się bez rozpatrzenia, podając kandydatowi przyczynę. W przepisie art. 14 bust. 4 przewidziano jednakże tryb odwoławczy dla kandydata. Polega on mianowicie na tym, iż osoba, której zgłoszenie pozostawiono bez rozpatrzenia (rozpoznania), może w terminie 7 dni złożyć pisemne zastrzeżenie, które z kolei może być uwzględnione przez podmiot przyjmujący zgłoszenie. Jeżeli natomiast tenże podmiot (tzn. właściwy prokurator, Minister Obrony Narodowej albo Prezes Instytutu Pamięci Narodowej) nie uwzględni przedmiotowego zastrzeżenia, to w myśl art. 14b ust. 4 winien niezwłocznie przekazać je wraz ze zgłoszeniem Krajowej Radzie Prokuratury. Ta zaś, zgodnie z treścią art. 14b ust. 4, rozstrzyga w przedmiocie pozostawienia zgłoszenia bez rozpatrzenia⁸.

Kolejnym etapem konkursu obsadzenia wolnego stanowiska prokuratorskiego jest sporządzenie oceny kwalifikacji kandydata przez wyzna-

⁶ A. Herzog, *op. cit.*, s. 61.

⁷ Wymogi i warunki formalne zostały określone w art. 14 ust. 1 pkt 3–7, w art. 14 ust. 2 i w art. 11 ust. 2 i 2a ustawy o prokuraturze.

⁸ Tryb odwoławczy dla prokuratorów, określony w art. 14b ust. 4 ustawy o prokuraturze, odpowiada przewidzianemu w art. 57 § 2a ustawy — prawo o ustroju sądów powszechnych takiemu trybowi dla sędziów.

czonego prokuratora: prokuratury okręgowej (dla kandydata do objęcia stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej — art. 14b ust. 5 ustawy), prokuratury apelacyjnej (dla kandydata do objęcia stanowiska prokuratora prokuratury okręgowej albo prokuratora prokuratury apelacyjnej — art. 14b ust. 6 ustawy), Prokuratury Generalnej (dla kandydata do objęcia stanowiska prokuratora Prokuratury Generalnej — art. 14b ust. 7 ustawy), Naczelnej Prokuratury Wojskowej (dla kandydata do objęcia stanowiska prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury — art. 14b ust. 8 ustawy) oraz Instytutu Pamięci Narodowej (dla kandydata do objęcia stanowiska prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — art. 14b ust. 9 ustawy). Jeżeli chodzi o ocenę kwalifikacji kandydata na poszczególne wolne stanowiska prokuratorskie, należy stwierdzić, iż ustawa o prokuraturze do dnia 27 marca 2012 r. nie określała bliżej kryteriów sporządzenia takiej oceny⁹.

II

Dopiero bowiem nowelizacją z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U. Nr 203 z dnia 27 września 2011 r., poz. 1192) w ustawie o prokuraturze wprowadzono nowe przepisy regulujące zasady sporządzania ocen kwalifikacji kandydatów na wolne stanowiska prokuratorskie. Przedmiotowe przepisy (art. 14c–14j) weszły w życie z dniem 28 marca 2012 r. Spośród tychże przepisów na uwagę zasługują: art. 14c ust. 1, art. 14d ust. 3–7, art. 14e ust. 1 i 2, art. 14g, art. 14j ust. 1, a na uwagę szczególną — art. 14j ust. 2.

I tak, zgodnie z art. 14c ust. 1, kandydat na wolne stanowisko prokuratorskie, który zajmuje stanowisko prokuratora albo asesora prokuratury, do swojego zgłoszenia dołącza wykaz sygnatur akt stu spraw, w których prowadził lub nadzorował postępowanie przygotowawcze, sporządził akt oskarżenia lub środki zaskarżenia, występował przed sądem lub składał pisma procesowe bądź wykonywał inne czynności wymienione w art. 3 ust. 1 ustawy o prokuraturze, a w wypadku mniejszej liczby takich spraw — wykaz sygnatur akt wszystkich tych spraw. Ze wskazanym artykułem bardzo

⁹ Zob. także A. Herzog, *op. cit.*, s. 61.

ściśle wiąże się treść przepisu art. 1e ust. 2, który stanowi, iż ocena kwalifikacji kandydata, o której z kolei traktuje art. 14e ust. 1 (obejmująca w myśl tegoż artykułu prawidłowości i poziom merytoryczny oraz efektywność wykonywania powierzonych obowiązków służbowych, z uwzględnieniem stopnia obciążenia wykonywanymi zadaniami i ich złożoności, a także podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kulturę osobistą, jak również uwzględniająca zgodnie z art. 14j ust. 1 predyspozycje osobowościowe kandydata do zawodu prokuratora, w tym umiejętność podejmowania decyzji i współpracy, odporność na stres oraz przestrzeganie zasad etyki wykonywanego zawodu), jest dokonywana w oparciu o badanie co najmniej pięćdziesięciu akt spraw różnych kategorii, wybranych losowo spośród wymienionych w wykazie (o którym mowa w art. 14c ust.1), a także na podstawie danych ewidencjonowanych w prokuraturach, w tym na potrzeby statystyki. Jednakże jeżeli ze względu na szczególnie zakres czynności prokuratora lub sędziego (który ubiega się o wolne stanowisko prokuratorskie) albo z innych przyczyn zbadanie liczby spraw wskazanych w art. 14e ust. 2 (a zatem co najmniej pięćdziesięciu) oraz w art. 14f ust. 2 (również co najmniej pięćdziesięciu spraw w wypadku ubiegania się przez sędziego o wolne stanowisko prokuratorskie) nie jest możliwe, przyjmuje się, z podaniem przyczyn, inną liczbę (art. 14g ust.1). W tym miejscu należy dodać, iż zgodnie z treścią przepisu art. 14g ust. 2 wizytator dokonujący kwalifikacji kandydata zajmującego stanowisko prokuratora, asesora prokuratury albo sędziego, może objąć badaniem także akta spraw nieujęte w wykazie oraz zwracać się do prezesa sądu lub kierownika jednostki organizacyjnej prokuratury o wskazanie sygnatur i przedstawienie akt takich spraw.

Według art. 14d ust. 3, po dokonaniu przez wizytatora oceny kwalifikacji kandydata na wolne stanowisko prokuratorskie, Prokurator Generalny, Minister Obrony Narodowej, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, prokurator apelacyjny lub okręgowy, któremu złożono zgłoszenie, zapoznaje kandydata z oceną kwalifikacji. Kandydat w terminie 14 dni od daty zapoznania się z oceną ma prawo złożyć pisemne uwagi do oceny kwalifikacji, przy czym (w myśl art. 14d ust. 4) uwagi złożone po terminie pozostawia się bez rozpatrzenia, podając przyczynę pozostawienia złożonych uwag bez rozpatrzenia. Kandydat zaś, którego uwagi pozostawiono bez rozpatrzenia, może (także w trybie art. 14d ust. 4 zdanie drugie) złożyć pisemne zastrzeżenie.

Jeżeli natomiast Prokurator Generalny, Minister Obrony Narodowej, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, prokurator apelacyjny lub okręgowy nie uwzględni przedmiotowego zastrzeżenia — przekazuje je wraz z uwagami Krajowej Radzie Prokuratury, która (w oparciu o treść przepisu art. 14d ust. 5) rozstrzyga w przedmiocie pozostawienia uwag bez rozpatrzenia.

Jednakże gdy uwagi wniesiono prawidłowo, to zgodnie z art. 14d ust. 6 Prokurator Generalny, Minister Obrony Narodowej, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, prokurator apelacyjny lub okręgowy niezwłocznie zarządza ich rozpatrzenie przez trzech wizytatorów, wyznaczonych na zasadach określonych w ust. 2 art. 14d, przy czym w rozpatrywaniu uwag kandydata nie może brać udziału wizytator, który dokonywał oceny kwalifikacji, a wizytatorzy winni rozpatrzyć uwagi w terminie nie dłuższym niż trzydzieści dni. Po rozpatrzeniu przedmiotowych uwag — o czym stanowi art. 14d ust. 7 — wizytatorzy albo podtrzymują ocenę kwalifikacji kandydata, do której uwagi zgłoszono, albo też dokonują oceny odmiennej. W każdym jednak wypadku stanowisko wizytatorów sporządza się na piśmie wraz z uzasadnieniem i doręcza się kandydatowi na wolne stanowisko prokuratorskie.

III

Na szczególną uwagę — o czym już wspomniano w przedmiotowym artykule — zasługuje przepis art. 14j ust. 2 ustawy o prokuraturze, w którym ustawodawca umocował i zobowiązał Ministra Sprawiedliwości do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowego trybu i sposobu dokonywania oceny kwalifikacji kandydata na wolne stanowisko prokuratorskie. Stało się to przy uwzględnieniu konieczności zachowania metodyki uwzględniającej specyfikę wykonywanego przez kandydata zawodu lub zajmowanego stanowiska oraz potrzebę jej dostosowania do zakresu badań i kryteriów wskazanych w ustawie (o prokuraturze), zachowania jednolitości kryteriów dla kandydatów ubiegających się o równorzędne stanowiska w powszechnych i wojskowych jednostkach prokuratury oraz w Instytucie Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu — po podkreśleniu zróżnicowania kwalifikacji niezbędnych do prawidłowe-

go wypełniania zadań na poszczególnych stanowiskach i szczeblach organizacyjnych.

Brak przedmiotowego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości *de facto* uniemożliwił (do dnia 21 czerwca 2012 r.) sporządzanie ocen kwalifikacji kandydatów na wolne stanowiska prokuratorskie, co w konsekwencji skutkowało wstrzymaniem procedur powoływania na te stanowiska w trybie art. 14b ustawy o prokuraturze. Dlatego też stosowne stanowisko w tym względzie zajęła Krajowa Rada Prokuratury w uchwale nr 359/2012 z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie niewydania przez Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia dotyczącego szczegółowego trybu i sposobu dokonywania oceny kwalifikacji kandydata na wolne stanowisko prokuratorskie. W przedmiotowej uchwale Rada mianowicie słusznie podniosła, iż organ upoważniony do wydania rozporządzenia nie może przekazać tej kompetencji innemu organowi. W takiej zaś sytuacji zarządzenia prokuratorów apelacyjnych czy okręgowych nie mogą zatem zastępować przepisów, do wydania których uprawniony jest wyłącznie Minister Sprawiedliwości (art. 92 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP).

W dniu 15 czerwca 2012 r. Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenie w sprawie oceny kwalifikacji kandydatów na wolne stanowisko prokuratorskie. Przedmiotowy akt normatywny został ogłoszony w dniu 21 czerwca 2012 r.; zgodnie zaś z jego §10 wszedł w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, a więc w dniu 22 czerwca 2012 r. Spośród przepisów tego rozporządzenia na uwagę zasługują w szczególności trzy jego paragrafy, a mianowicie: § 3, § 4 i § 5.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia — prokurator okręgowy, prokurator apelacyjny, Prokurator Generalny, Minister Obrony Narodowej, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej odpowiednio, niezwłocznie po stwierdzeniu okoliczności, o których mowa w art. 14b ust. 5–9 ustawy o prokuraturze z dnia 20 czerwca 1985 r. (przedstawionych wcześniej w przedmiotowym artykule), zarządza dokonanie oceny kwalifikacji, wyznaczając właściwego wizytatora oraz termin jej dokonania. Z kolei § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, iż oceny kwalifikacji kandydatów na wolne stanowisko prokuratorskie dokonuje się na piśmie, przy czym, w myśl ust. 2 tegoż paragrafu, ocena kwalifikacji powinna zawierać:

1) dane dotyczące kandydata, odnoszące się do przebiegu pracy zawodowej, obejmujące w szczególności informacje o rodzaju powierzonych zadań lub funkcji, odbytych delegacjach, o których mowa w art. 50 ust. 1, 2a i 3a ustawy i art. 77 § 1–3a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.¹⁰) oraz w art. 111 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, a także szkoleniach, osiągnięciach naukowych i pracy dydaktycznej;

2) wskazanie akt, opinii prawnych, publikacji, aktów notarialnych lub innych dokumentów, na podstawie których jest dokonywana ocena;

3) opis wyników pracy lub dorobku naukowego kandydata oraz opinię w tym zakresie, wyrażoną na podstawie kryteriów, o których mowa w art. 14e–14j ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze;

4) wnioski.

Natomiast § 5 ust. 1 rozporządzenia traktuje o tym, że opis wyników pracy, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 3 przedmiotowego rozporządzenia, dotyczący kandydata zajmującego stanowisko prokuratora lub asesora prokuratury, zawiera w szczególności:

1) dane przedstawiające obciążenie pracą kandydata oraz wyniki jego pracy w okresie trzech lat poprzedzających zgłoszenie na wolne stanowisko prokuratorskie, na koniec poszczególnych pełnych okresów statystycznych zawierających się w tym okresie, w odniesieniu do danych stanowiących miarodajne odniesienie porównawcze, dotyczących odpowiednio okręgu i apelacji — w szczególności:

¹⁰ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787; z 2002 r., Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052; z 2003 r., Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256; z 2004 r., Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i 2703; z 2005 r., Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104; z 2006 r., Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592; z 2007 r., Nr 25, poz. 162, Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976, Nr 204, poz. 1482 i Nr 230, poz. 1698; z 2008 r., Nr 223, poz. 1457, Nr 228, poz. 1507 i Nr 234, poz. 1571; z 2009 r., Nr 1, poz. 4, Nr 9, poz. 57, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 157, poz. 1241, Nr 178, poz. 1375, Nr 219, poz. 1706 i Nr 223, poz. 1777; z 2010 r., Nr 182, poz. 1228 i Nr 205, poz. 1364; z 2011 r., Nr 109, poz. 627, Nr 126, poz. 714 i Nr 203, poz. 1192 oraz 2012 r., poz. 637 i 672.

- a) liczbę spraw poszczególnych kategorii, znajdujących się w referacie w okresie objętym oceną kwalifikacji;
- b) wpływ, załatwienia i pozostałość spraw w referacie, ze wskazaniem poszczególnych kategorii spraw;
- c) dane dotyczące liczby spraw zakończonych prawomocnym orzeczeniem, w których uniewinniono oskarżonego, zwrócono akt oskarżenia w trybie art. 345 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹¹), uchylono postanowienie o umorzeniu postępowania lub odmowie jego wszczęcia, lub zostały podjęte przez sąd czynności w trybie art. 397 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks postępowania karnego;
- d) dane dotyczące liczby spraw, w których została złożona i uwzględniona skarga w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 oraz z 2009 r., Nr 61, poz. 498);
- e) dane dotyczące realizacji przez kandydata czynności związanych z zajmowanym przez niego stanowiskiem lub pełnioną funkcją, w tym kierowania przez niego jednostką lub komórką organizacyjną;

¹¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r., Nr 83, poz. 931; z 2000 r., Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027; z 2001 r., Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149; z 2002 r., Nr 74, poz. 676; z 2003 r., Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188; z 2004 r., Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i nr 264, poz. 2641; z 2005 r., Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479; z 2006 r., Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648; z 2007 r., Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903; z 2008 r., Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651; z 2009 r., Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589; z 2010 r., Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307 oraz z 2011 r., Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645.

2) omówienie charakteru i stopnia trudności spraw podlegających ocenie;

3) omówienie przyczyn rozstrzygnięć procesowych, o których mowa w pkt. 1 lit. c;

4) omówienie przyczyn rozstrzygnięcia w przedmiocie uwzględnienia skargi, o której mowa w pkt. 1 lit. d;

5) omówienie uchybień stwierdzonych podczas badania akt spraw;

6) omówienie pism sporządzanych w związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa, w tym pism procesowych, przede wszystkim w zakresie prawidłowości wykładni prawa, logicznego wywodu, trafności i precyzji formułowanych tez;

7) informacje na temat postawy kandydata w trakcie postępowania sądowego, w tym obecności i aktywności na rozprawach i posiedzeniach, realizacji obowiązków procesowych, zachowań skutkujących zwłoką w rozpoznaniu sprawy;

8) dane dotyczące przestrzegania przez kandydata terminów procesowych, w szczególności do wniesienia środków odwoławczych i zgłaszania wniosków dowodowych;

9) opis warunków pracy kandydata, a w szczególności wskazanie, czy korzystał on z pomocy asystenta prokuratora i stałej obsługi sekretarskiej, dysponował odpowiednim zapleczem organizacyjno-technicznym albo zachodziły okoliczności utrudniające pracę lub skutkujące zwiększonym obciążeniem pracą;

10) dane dotyczące realizacji przez kandydata zajmującego stanowisko prokuratora lub asesora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury czynności określonych w art. 115 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze.

W wypadku zaś wykonywania przez kandydata na wolne stanowisko prokuratorskie w okresie objętym oceną czynności w więcej niż jednej jednostce, komórce organizacyjnej prokuratury lub miejscu delegowania, do dokonania oceny kwalifikacyjnej przyjmuje się dane odrębnie z każdej z tych jednostek, komórek lub miejsc (§ 5 ust. 2).

Następnie ocena kwalifikacji kandydata w razie ubiegania się o stanowisko prokuratora prokuratury rejonowej jest przedstawiana przez prokuratora okręgowego (w trybie art. 14b ust. 5 ustawy) kolegium prokuratury okręgowej, w wypadku zaś ubiegania się o stanowisko proku-

ratora prokuratury okręgowej albo prokuratora prokuratury apelacyjnej — przez prokuratora apelacyjnego (w trybie art. 14b ust. 6 ustawy) kolegium prokuratury apelacyjnej. Oba wymienione kolegia wyrażają stosowne opinie o kandydatach (art. 14b ust. 5 i ust. 6 w związku z art. 14b ust. 10 ustawy). W wypadku kandydatów na wolne stanowiska prokuratorów Prokuratury Generalnej, prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, a także prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej — opinie o poszczególnych kandydatach wyrażają (sporządzają) natomiast odpowiednio: Prokurator Generalny, Naczelny Prokurator Wojskowy oraz Prezes Instytutu Pamięci Narodowej (art. 14b ust. 11 ustawy).

Po przeprowadzeniu przedstawionego wyżej konkursu prokurator okręgowy oraz prokurator apelacyjny (oba w trybie art. 14b ust. 10 ustawy o prokuraturze), jak również Prokurator Generalny, Minister Obrony Narodowej i Prezes Instytutu Pamięci Narodowej (wszyscy w trybie art. 14b ust. 11 ustawy o prokuraturze) przedstawiają Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydatów wraz z ocenami kwalifikacyjnymi i stosownymi opiniami.

Krajowa Rada Prokuratury natomiast, działając na podstawie art. 24 pkt 9 ustawy o prokuraturze, rozpatruje i ocenia te kandydatury oraz przedstawia Prokuratorowi Generalnemu wnioski o powołanie określonej osoby na stanowisko prokuratora. „Następuje to w formie uchwały Krajowej Rady Prokuratury. Negatywne stanowisko Rady w tej kwestii — podobnie jak stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa — nie podlega żadnemu zaskarżeniu”¹².

Kończąc rozważania na temat artykułu 14b ustawy o prokuraturze, można wyrazić nadzieję, iż awansowanie w trybie tegoż przepisu (trybie *de facto* konkursowym) będzie zdecydowanie bardziej sprawiedliwe, niż awansowanie na wyższe stanowiska służbowe w trybie uchylonego już przepisu art. 59 ust. 2¹³ ustawy o prokuraturze. W myśl bowiem art. 59

¹² A. Herzog, *op. cit.*, s. 62.

¹³ Cały art. 59 (w tym oczywiście i jego ust. 2) został uchylony ustawą nowelizującą z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 178, poz. 1375), tą samą, która wprowadziła obsadzanie stanowisk prokuratorskich w innym, a mianowicie konkursowym trybie, przewidzianym w art. 14b ustawy o prokuraturze.

ust. 2 *in fine* istniała możliwość awansu w terminie wcześniejszym, niż przewidywały to przepisy o wynagrodzeniu lub powołaniu na wyższe stanowisko służbowe albo przepisy szczególne. Był to tzw. awans w trybie nagrodowym. Jednakże tenże system nagród — jak słusznie zauważa A. Herzog — „był niejednokrotnie krytykowany. Oprócz doceniania wyróżniających się w pracy prokuratorów system ten umożliwiał również decyzje arbitralne, nie zawsze oparte na kryteriach merytorycznych”¹⁴. Dlatego też uchylene art. 59 ustawy o prokuraturze (a przede wszystkim ust. 2 tego przepisu) i zastąpienie go art. 1b tejże ustawy, nieprzewidującym żadnych odstępstw od awansowania na wyższe stanowisko prokuratorskie, zasługuje na akceptację.

Recruitment of prosecutors by competition under Article 14b of the Prosecution Service Act

Summary

The article focuses on Article 14 b of the Prosecution Service Act concerning the filling of new or released prosecutor posts. Professional promotion under this regulation, which provides for a *de facto* competition-based procedure, is definitely different from the existing recruitment rules in the prosecution service. This applies particularly to the repealed Article 59(2) of the said Act which provided for the so-called merit-based promotion, previously criticised in the literature.

Keywords: prosecutor post, competition, filling of the post, Prosecution Service Act.

¹⁴ A. Herzog, *op. cit.*, s. 123.